

พรสวรรค์ ปัญญาเลิศทางศิลปะ

ในอดีตคำว่า ทายาทหรือปัญญาเลิศ (gifted) นั้นชี้แสดงลักษณะของผู้ที่มีสติปัญญาสูงโดยทั่วไป (general intelligence) ส่วนคำว่า ความสามารถ หรือ พรสวรรค์ (talented) ใช้ชี้แสดงความสามารถพิเศษด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ แต่ปัจจุบันมีผู้ใช้คำทั้งสองนี้รวมกันไป หรือแทนกันได้ เช่น เด็กมีพรสวรรค์ปัญญาเลิศทางศิลปะ (the gifted/talented in art) ลักษณะของ ความมีพรสวรรค์ปัญญาเลิศทางศิลปะ

จากรายงานของนักจิตวิทยา เด็กมีพรสวรรค์ปัญญาเลิศทางศิลปะนั้นจะมีทักษะ และความเฉียบไวในด้านการรับรู้ทางสุนทรียภาพสูง มีสมาธิ,จินตนาการ, และความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานศิลปะ มากเกินเด็กในวัยเดียวกัน เด็กพวกนี้จึงมีความช่างสังเกต และความทรงจำดีเลิศ มีความสามารถในการแก้ปัญหาที่ต้องใช้จินตนาการ และ มีความกระตือรือร้นต่อประสบการณ์ใหม่ ๆ (แต่ในบางกรณีเด็กพวกนี้อาจจะให้ความสนใจเฉพาะแต่ในด้านของศิลปะเท่านั้น และอาจละเลยต่อความสนใจในวิชาด้านอื่น ๆ)เด็กที่มีพรสวรรค์ปัญญาเลิศทางศิลปะในบางกรณี จะไม่แสดงพฤติกรรมให้เห็นได้ในเวลาเรียน เนื่องจากงานศิลปะของเด็กไม่ตรงตามเกณฑ์ของครู หรือตามที่ครูสั่ง ดังนั้นงานที่เด็กทำนอกเวลาเรียนอาจแสดงถึงความสามารถพิเศษได้ดีกว่า ในอดีตนักจิตวิทยารายงานว่า ความมีพรสวรรค์ปัญญาเลิศในทางศิลปะ สัมพันธ์สอดคล้องกับระดับเชาวน์ปัญญา (intelligence quotient) คือ มีใจว่า ถ้ามีพรสวรรค์ปัญญาเลิศทางศิลปะแล้ว จะต้องมีความมีระดับเชาวน์ปัญญาสูงไปด้วย จากการค้นคว้าของคลาร์ก และ ซิมเมอร์แมน (Clark & Zimmerman, 1984) ปรากฏว่า นักจิตวิทยาหลายคนซึ่งทำการวิจัยในด้านนี้ด้วยเครื่องมือทดสอบที่เหมาะสมมากจน ได้รายงานผลการทดสอบสรุปว่า เด็กที่มีพรสวรรค์ปัญญาเลิศทางศิลปะ นั้นมักมีระดับเชาวน์ปัญญาสูงกว่าระดับเฉลี่ยของระดับเชาวน์ปัญญาโดยทั่วไป (average IQ)

เครื่องมือสอบการมีพรสวรรค์ปัญญาเลิศทางศิลปะ

ในการที่จะสามารถชี้แสดงว่า เด็กผู้ใดมีคุณสมบัติของการมีพรสวรรค์ปัญญาเลิศทางศิลปะนั้น นอกจากการศึกษาสังเกตพฤติกรรมทางการเรียนศิลปะ ของเด็กแล้วยังต้องอาศัยเครื่องมือสอบการมีพรสวรรค์ปัญญาเลิศทางศิลปะ เป็นสำคัญด้วย เครื่องมือสอบที่สำคัญ ๆ ในการวิเคราะห์ด้านนี้ตัวอย่างเช่นของ Kerschensteiner (1905) Manuel (1919) Meyer (1939) Ellison et al (1976) Stalker (1981) Wilson & Wilson (1981) เครื่องมือสอบเหล่านี้ ส่วนมากประกอบด้วย การสอบด้านเชาวน์ปัญญา และความเฉียบไวทางสุนทรียภาพควบกันไป

การจัดเนื้อหาวิชาเรียนให้แก่เด็กที่มีพรสวรรค์ปัญญาเลิศทางศิลปะ

เนื่องจากเด็กพวกนี้มีความกระหายใคร่รู้ใคร่หามากกว่าเด็กในวัยเดียวกัน การให้เด็กเหล่านี้เรียนอย่างเดียวกับเด็กอื่น ๆ อาจก่อให้เกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย ดังนั้นจึงควรวางจัดให้เด็กเหล่านี้ได้รับประสบการณ์ที่เน้นการเสริมสร้างเป็นพิเศษ (enriching) ซึ่งอาจจัดได้ในสองลักษณะใหญ่ ๆ คือ

๑. เรียนร่วมกับเพื่อน ๆ ในชั้นเรียนธรรมดา แต่ครูให้งานที่มีระดับการทำงาน หรือเทคนิค และวัสดุอุปกรณ์ที่สูงกว่า และยากกว่าเด็กในชั้นเรียนเดียวกัน ซึ่งกรณีนี้มีข้อเสียในแง่ที่อาจสร้างความรู้สึกเหลื่อมล้ำค่าสูงให้แก่เด็กอื่นได้

๒. การจัดการพิเศษให้แก่เด็กที่มีพรสวรรค์ปัญญาเลิศทางศิลปะ เช่น การเรียนพิเศษหลังเลิกเรียน หรือในวันหยุด หรือมีจุดเน้นก็เป็นงานระยะสั้น ในเวลาปิดภาคเรียน เป็นต้น วิธีหลังนี้นักการศึกษาเชื่อว่า จะแก้ปัญหาได้ดีกว่า

การจัดเนื้อหาวิชานั้นอาจจัดได้เป็นสองแนว คือ แนวที่หนึ่ง อาจจัดเนื้อหาวิชาที่สูงกว่าระดับของเด็ก

ทั่วไป เช่น นำเนื้อหาวิชาของมัธยมปลายมาให้เด็กที่มีพรสวรรค์ปัญญาเลิศในระดับมัธยมต้นเรียน หรือระดับอุดมศึกษาให้มีมัธยมปลายเรียน เป็นต้น

ส่วนแนวที่สองนั้นอาจจัดเนื้อหาวิชาที่อยู่ในระดับวิชาเดียวกันนั่นเอง แต่ใช้วัสดุอุปกรณ์ วิธีการสอนและจัดสภาพการทำงานให้พิเศษกว่านักเรียนทั่วไป

กิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับเด็กมีพรสวรรค์ปัญญาเลิศทางศิลปะ

เนื่องจากเด็กเหล่านี้ควรมีได้เรียนในบรรยากาศที่ท้าทาย ครูจึงควรเสนอปัญหา ให้เด็กได้แก้ไขด้วยความสามารถของตน กิจกรรมควรเป็นประเภทเรียนรู้แนวคิด

และ วัสดุเจาะลึก ไม่ควรเรียนรู้โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ละหลาย ๆ อย่างและไม่ควรเรียนทุกอย่างอย่างผิวเผิน เด็กที่มีพรสวรรค์ปัญญาเลิศทางศิลปะ มักมีความสามารถในการเข้าใจ และชื่นชมงานศิลปะ และสามารถวิพากษ์วิจารณ์ ถกเถียงปัญหาเกี่ยวกับงานศิลปะ ครูจึงควรสนับสนุน โดยจัดความรู้ หรือประสบการณ์เสริมสนับสนุนการเรียน เช่น จัดหาหนังสือดี ๆ ทางศิลปะมาให้อ่านในเวลา หรือ นอกเวลาเรียน ให้มีโอกาสพูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับศิลปะ พาไปศึกษานอกสถานที่ และพบปะบุคคลในวงการศิลปะ เป็นต้น

มะลิฉัตร เอื้ออานันท์

บรรณานุกรม

- Clark, Gilbert A. and Enid Zimmerman . Educating Artistically Talented Student. Syracuse University Press, 1984.
- Gaitskell, Charles D. Children and Their Art : Method for the Elementary School. Harcourt Brace and Company, Inc., 1958.
- Hurwitz, Al. The Gifted and Talented in Art : A Guide to Program Planning. Davis Publications Inc., 1983.
- Madeja, Stanley S. (ed) Gifted and Talented in Art Education. National Art Education Association, 1983.